ТОШКЕНТ, САМАРҚАНД, ФАРҒОНА ХИМИЯСИ КОММУНИЗМ ХИЗМАТИДА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 37 (2585) | жума, 21 февраль, 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

> *Совет экономикасининг ҳамма тармоқлари учун химиянинг ғоят катта аҳамияти бор. Лекин химиянинг қишлоқ хўжалигига кўрсатадиган таъсири айниқса катта. Аслини олганда қишлоқ хўжалигини химиялаштириш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги, уни интенсивлаш йўлидан ривожлантиришдаги революциядир.*
>
> Н. С. ХРУЩЕВ.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ЛЕНИН ЙЎЛИ

ЎЗБЕКИСТОН КП САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ САНОАТ, ҚИШЛОҚ КОМИТЕТЛАРИ ҲАМДА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 38 (9253) | жума, 21 февраль, 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

КОММУНА

ЎЗБЕКИСТОН КП ФАРҒОНА САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ФАРҒОНА ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ФАРҒОНА САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 37 (9050) | жума, 21 февраль, 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БИРЛАШГАН СОН

КПСС МК ДЕКАБРЬ ВА ФЕВРАЛЬ ПЛЕНУМЛАРИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЗАРБДОР ФРОНТ

Тошкент —кун сайин гуркираб ўсаётган, юксалиб камол топаётган серқуёш Ўзбекистонимизнинг бардам тепиб турган юраги бўлса, гўзал Фарғона ўлкамиз чиройига-чирой қўшган яноғидаги холдир, азм Самарқанд эса минг йиллик тарихни ўзида мужассамлантирган кўҳна ва ҳамиша навқирон шаҳримиздир. Шу уч баҳодир область республикамиз экономикасида, айниқса мамлакат катта химиясини яратишда алоҳида ўрин тутади. Уч область газеталарининг —«Тошкент ҳақиқати», «Коммуна» ва «Ленин йўли» газеталарининг бугунги қўшма сони шу областлар химикларининг КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг тарихий қарорлари асосида олиб бораётган ғоят катта ижодий ишларига бағишланган.

«Халқ хўжалигида химия саноати ҳозирги вақтда биринчи ўринга қўйилаётганлигининг сабаби шуки, — дейди Н. С. Хрушчев, — химиявий маҳсулотлар ва синтетик материалларни қўлланиш моддий ишлаб чиқаришнинг етакчи соҳаларида туб сифат ўзгаришларини амалга ошириш имконини беради. Бу ўзгаришлар сарфланадиган капитал маблағларни тежаш ва ишлаб чиқариш чиқимларини камайтириш билан бир вақтда маҳсулот ишлаб чиқаришни тез кўпайтиришга, унинг сифатини оширишга имкон беради».

Ҳа, химия чиндан ҳам мўл-кўлчилик, маъмурчилик ва фаровонлик манбаидир. Партиямиз социалистик экономикани юксалтиришда, халқимиз фаровонлигини оширишда, коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо этишда ғоят катта роль ўйновчи ана шу соҳани ривожлантиришнинг улкан программасини ишлаб чиқди. Эндиликда катта химияни яратиш чинакамига умумхалқ иши бўлиб қолди, у коммунизм учун курашнинг зарбдор фронти, деб эълон қилинди. Тошкент, Фарғона ва Самарқанд химиклари партиямиз чақириғига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, ажойиб ғалабаларни қўлга киритмоқдалар.

Қишлоқ хўжалигининг минерал ўғитлар ва турли хил заҳарли химикатларга бўлган ва тобора ошиб бораётган эҳтиёжини тўлароқ қондириш йўлида ғоят катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Чунончи, Чирчиқ электрохимия комбинатида, Фарғона азот ўғитлари заводида, Самарқанд ва Қўқон суперфосфат заводларида янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Етти йилликнинг ўтган беш йили мобайнида республикамизда химия маҳсулотлари ишлаб чиқариш 76 процент кўпайди. Ана шу соҳада ғайрат ва шижоат, ҳиммат ва орият билан тер тўкаётган азаматларнинг меҳнатини КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети юксак баҳоладилар.

Партиямиз Марказий Комитети февраль Пленуми қишлоқ хўжалигини интенсивлаш учун минерал ўғитлар, гербицидлар, заҳарли химикатлар, чорвачилик учун химиявий препаратлар, шунингдек ўсимликларни ҳимоя қилувчи химиявий воситалар ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан кўпайтириш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтди. Республикамиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари Пленум қарорларига жавобан янги марраларни белгиламоқдалар. Пахтакорларимиз бу йил она-Ватанга 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга, 1970 йилга бориб эса бу кўрсаткични 4 миллион 100 минг—4 миллион 300 минг тоннага етказишни мўлжалламоқдалар. Ғаллакорларимиз бу йил дон етиштиришни 115 миллион пудга, 1970 йилга бориб эса 350—400 миллион пудга етказишга аҳд қилдилар.

Химикларимиз ана шуни ҳисобга олиб, 1970 йилга бориб химия маҳсулотлари ишлаб чиқаришни 1963 йилдагига нисбатан 4,3 баравар кўпайтириш режаларини тузмоқдалар. Шу мақсадда яқин йиллар ичида бир қанча янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилади. Чирчиқ электрохимия комбинатида ўғитлар ичида сараси ҳисобланган карбамид ишлаб чиқарувчи цех яқин вақт ичида фойдаланишга топширилади. «Чирчикхиммаш» ва Тошкент лак-бўёқ заводларини, Олтинтопган полиметалл комбинатининг сульфат кислотаси ишлаб чиқарувчи цехини кенгайтириш, Фарғона химия комбинатини лойиҳадаги қувватини ўзлаштириш, Чирчиқ, Фарғона ва Самарқанд химия корхоналарида суюқ азот ўғитлари ишлаб чиқарадиган янги қувватларни фойдаланишга топшириш кўзда тутилмоқда.

Ҳа, олдимизда ғоят катта вазифалар турибди. Мўл-кўлчиликнинг муҳим омили бўлган химия маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун ғайратимизга яна ғайрат қўшиб меҳнат қилишимиз, ишдаги камчиликларни сабот-матонат ва қатъиятлик билан тугатишимиз лозим. Афсуски, бу соҳадаги ишимизда жиддий камчиликлар ҳам бор. Жумладан, Оҳангаронда қурилиш деталлари ва пластмасса материаллари заводини барпо этиш ҳаддан ташқари кечиктириб юборилаётир. Ажратилган маблағлар ўзлаштирилмай қолиб кетмоқда.

Химия корхоналарида, химия машинасозлиги заводларида, қурилиш ташкилотларида, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтларида янги қувватларни муддатидан илгари ишга тушириш ва ўзлаштириш, цех ва корхоналарни реконструкция қилиш, ишлаб чиқаришдаги ички резервларни қидириб топиш ва уларни ишга солиш ҳамда шу йўл билан мамлакатга пландан ташқари химия маҳсулотларини кўплаб етказиб бериш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтариш зарур. Илғор тажрибаларни ҳар бир коллектив ўртасида кенг оммалаштириш, кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, янги техника ва прогрессив технологияни изчиллик билан жорий қилишга алоҳида эътибор бериш керак.

Жонажон партиямиз коммунизм қурилишини тезлаштириш мақсадида химия маҳсулотлари ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирингиз, деб даъват қилмоқда. Тошкент, Фарғона ва Самарқанд химиклари қўлни-қўлга бериб, улуғ ва муқаддас мақсад йўлида бундан кейин ҳам ғайрат-шижоат билан меҳнат қиладилар ва мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишини тезлаштиришга, партиямиз XXII съезди қарорларини муваффақият билан амалга ошириш ишига ўз муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

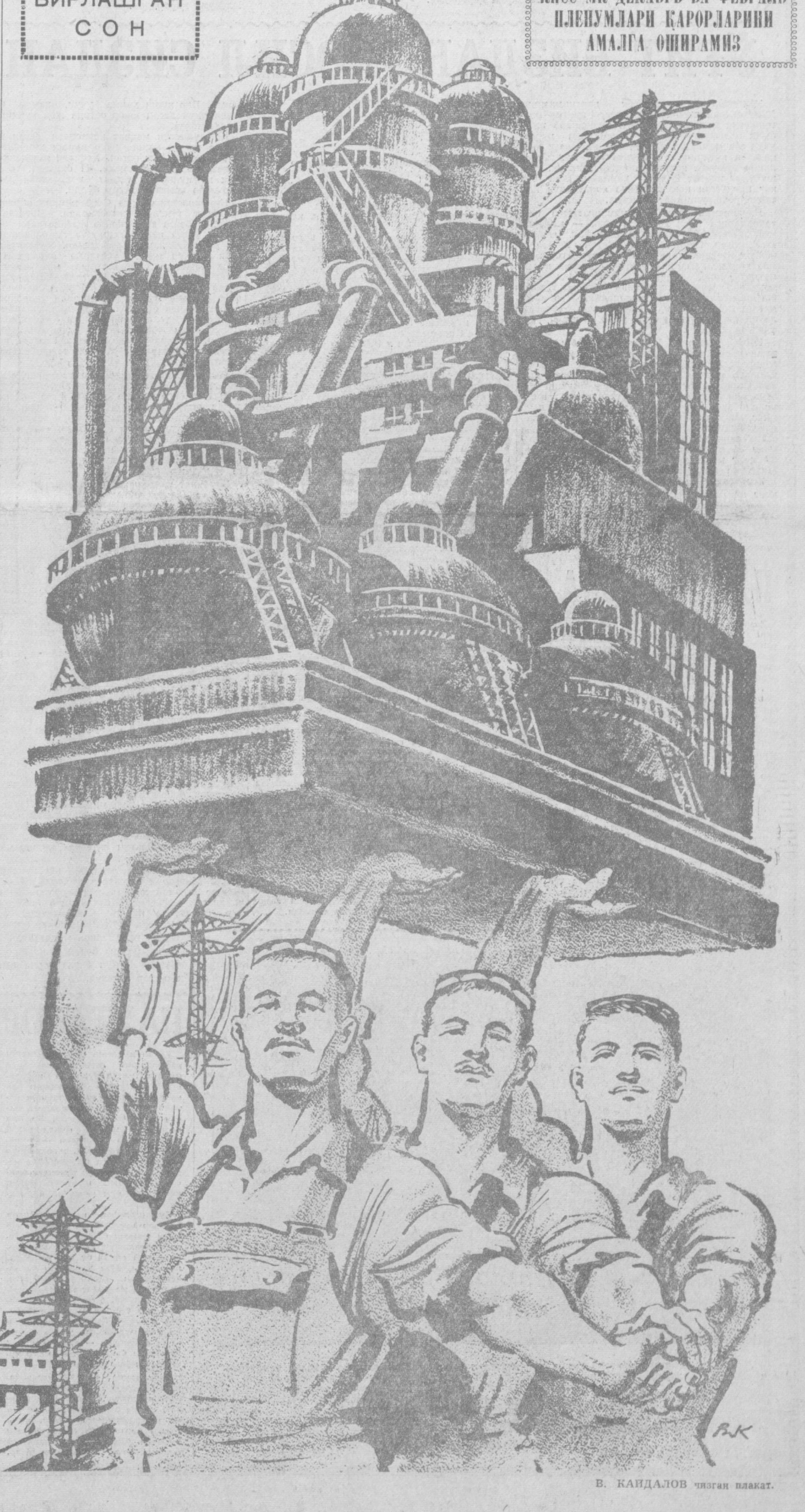

В. КАНДАЛОВ чизган плакат.

КПСС МК декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини амалга оширамиз

Улкан химиямиз —

…Ҳозирги вақтда халқ хўжалигини ривожлантиришда химия саноати биринчи ўринга қўйилаётганлигининг сабаби шуки, химиявий материалларни жорий қилиш моддий бойлик ишлаб чиқаришнинг етакчи соҳаларида тубли сифат ўзгаришлари ясайди.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қароридан.

…Қишлоқ хўжалигини янада тез юксалтириш — коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти, бутун партиянинг, бутун халқнинг ишидир. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида катта қадам бўлади, КПСС XXII съезди қабул қилган партия Программасини амалга оширишга қўшиладиган муҳим ҳисса бўлади.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қароридан.

К. Раҳматов бошлиқ коммунистик меҳнат сменаси аъзолари Самарқанд суперфосфат заводи олтингугурт цехининг пешқадам ишчиларидан ҳисобланишади. Азаматлар қишлоқ хўжалиги учун кўпроқ минерал ўғитлар етказиб бериш иштиёқида ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, шу кунларда ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Суратда: смена бошлиғи ўртоқ К. Раҳматов контакт бўлими иш технологиясини бошқариш асбобларини кўздан кечиряпти.

Г. Кузнецов фотоси.

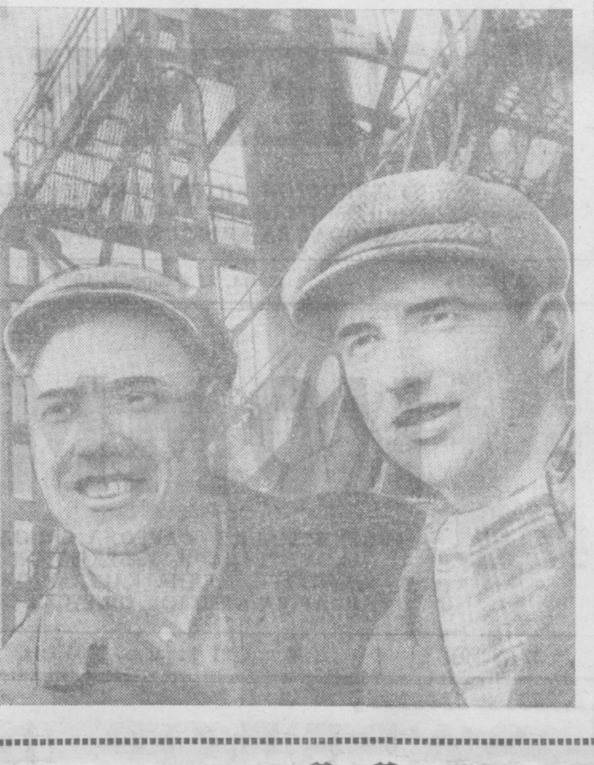

Фарғона азот ўғитлари заводини водий улкан химиясининг фахри деса бўлади. Негаки, бу ёш корхона «оқ олтин» ўлкасини минерал ўғитлар билан таъминлашда катта роль ўйнамоқда. Завод коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни тобора кўпайтираяпти, қурувчи ва монтажчилар эса, янги қувватларни ишга тушириш учун астойдил тер тўкмоқдалар. Бутуниттифоқ комсомол зарбдор қурилишида ҳозир аммиак цехи бунёд этилаяпти. Бу цех шу йилнинг май ойида ишга туширилади. Натижада завод зарур хомашё — аммиакни ўзида ишлаб чиқара бошлайди. Маҳсулот таннархи арзонлашиб, ўғит ишлаб чиқариш анча кўпаяди деган гап бу. Орадан яна бир неча ой ўтгач, янги қувват — дефолиантлар цехи ҳам маҳсулот бера бошлайди. Улкан корхонада мўл-кўл минерал ўғит ишлаб чиқариб, азамат пахтакорларимизга ҳамкор бўлиш иштиёқида астойдил меҳнат қилаётган илғорлар кўп. Аппаратчи Д. Дёмин ва машинист А. Пузанов ўртоқлар ҳам шу меҳнатсевар коллективнинг аъзоларидир. Улар жонажон партиямиз Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошириш учун бошланган социалистик мусобақада олдинги сафда бораётирлар. Суратда: етти йиллик илғорлари Д. Дёмин ва А. Пузанов ўртоқлар.

Р. Шарипов фотоси.

ЎҒИТ БИЗДАН, ҲОСИЛ СИЗДАН

В. ҚОДИРОВ,
Чирчиқ электрохимия комбинатининг директори.

Жонажон Коммунистик партиямизнинг XXII съезди инсониятнинг эзгу нияти—коммунистик жамият қуришдек олижаноб вазифани олдимизга қўйди. Коммунизм қуриш учун эса мамлакат экономикасини юксак чўққиларга кўтариш, коммунистик мўл-кўлчиликни вужудга келтириш талаб этилади. Ана шу улуғ мақсад йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган комбинатимиз коллективи йил сайин ўсиб, улғайиб бормоқда.

Корхонамиз зиммасига мамлакатимиз пахтакорларига мўл ҳосил гарови — минерал ўғитлар етказиб беришдек шарафли вазифа юклатилган. Буни яхши тушунган ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларимиз ҳиммат камарини маҳкам боғлаган ҳолда меҳнат қилиб, янги-янги зафарларни қучмоқдалар. Ички резервларни қидириб топиш, иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, унумли ишлайдиган агрегатларни кенг жорий қилиш учун тинмай курашмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларидан бениҳоя руҳланиб, ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборган коллективимиз ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ўтган йилги ва бу йилнинг январь ойи планларини муддатидан анча илгари адо этди. Қўшимча равишда бир неча минг тонна минерал ўғит тайёрланди. Ишлаб чиқаришнинг бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам анча яхшиланди. Йил давомида 31 миллион киловатт электр қуввати, 27 минг мегокаллория буғ тежаб қолинди. Маҳсулот таннархи белгиланганига нисбатан 1,4 процент арзонлашди. Новаторларимизнинг ижодий изланишлари яхши самаралар берди. Ўтган йили ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга қаратилган 766 та рационализаторлик таклифи амалга оширилиб, шунинг эвазига ярим миллион сўмликка яқин иқтисодий фойда кўрилди.

Минерал ўғит ишлаб чиқаришдаги хомашё сифатида Бухоро табиий газидан фойдаланишга ўтганлигимиз комбинатимиз тарихида янги саҳифа очди, ишимизда жуда катта қулайликлар туғдирди. Илгари аммиак олиш учун жуда кўп миқдорда кўмир, кокс ташиб келинарди. Эндиликда бунга ҳожат қолмади.

Аммиакни газдан олишга ўтиш билан уни ишлаб чиқариш технологияси тубдан ўзгарди. Химикларимизнинг иш шароити, ишлаб чиқариш маданияти ҳам яхшиланди. Маҳсулот ишлаб чиқариш таннархи анча арзонлашди. Бу тадбир туфайли бир неча миллион сўмлик фойда кўрилди. Ҳар тонна аммиак таннархи кўмир ва кокс ишлатилганда 85 сўмга тушган бўлса, газга ўтилгач у 39 сўмни ташкил этди, холос.

Комбинатда янги-янги ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилаётир. Ўтган йили аммиак ишлаб чиқариш кескин кўпайди. Маҳсулотнинг ака шу турини тайёрлаш бўйича етти йилликнинг охирги йилига мўлжалланган даражага етилди. Эндиликда комбинатимиз аммиакни Ўрта Осиёнинг минерал ўғитлар ишлаб чиқарадиган бошқа корхоналарига ҳам етказиб бермоқда. Ҳозирги вақтда ўғитлар сараси ҳисобланган карбамид ишлаб чиқарувчи цех қурилиши охирига яқинлашмоқда. Бу цех шу йилнинг биринчи кварталида ўзининг дастлабки маҳсулотини беради.

Бундай қувончли ютуқларга эришишимизнинг омиллари кўп. Даставвал шуни айтиш керакки, кишиларимиз меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатишмоқда. Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун деган шиор остида жон куйдириб ишлашмоқда.

Коммунистик меҳнат корхонаси деган шарафли номни олиш учун кураш комбинатимизда қизғин тус олган. Ҳозирги вақтда комбинатда 6 цех, 45 смена, 41 бригада, 6 бўлим коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга муяссар бўлди.

Комбинатимиз Ўрта Осиё химия корхоналарининг тўнғичи ҳисобланади. Ишчиларимизнинг ўзига хос ажойиб фазилатлари бор. У ҳам бўлса кўп йиллик ўз тажрибаларини ёш коллективларга ўргатишдир. Ўрта Осиёдаги мавжуд химия ўғитлари корхоналарининг ишчилари комбинатимиз мутахассисларининг иш тажрибаларини мунтазам ўрганиб кетишмоқда. Ўтган йили бундай заводларнинг кўпгина ишчилари метанни конверсия қилиш цехида бўлиб, бу ерда қўлланилаётган прогрессив технология билан танишишди. Ишчилардан Абдуллажонов, аппаратчилардан Дёмин, Чувелев ўртоқлар Навоий химия комбинати ишчиларига ўз иш тажрибаларини ўргатишди.

Биз кадрларни танлаш ва уларнинг малакасини оширишга катта аҳамият бермоқдамиз. Комбинат партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бу ишга бош-қош. Корхонада тузилган жамоатчилик асосида ишловчи конструкторлик бюролари, илғор тажриба мактаблари, сиёсий ўқиш тўгаракларида олиб борилаётган барча тадбирлар ишлаб чиқаришни тобора ривожлантириш мақсадларига бўйсундирилган.

Комбинат химиклари ўзларининг умумий ва техника билимларини кун сайин оширмоқдалар. Ўтган йили карбамид цехининг смена бошлиғи Рўзимат Холматов, метан конверсияси цехининг смена бошлиғи Хисмат Хосимов, аппаратчилар Икромов, Исматов каби 48 ёш химик Тошкент политехника институтининг Чирчиқдаги филиалини муваффақиятли тамомлаб, инженер-химик дипломини олдилар. Юздан ортиқ ишчи техникум ва кечки ишчи-ёшлар мактабини тамомлади. Шу кунларда комбинатимизнинг 404 ишчиси кечки институтларда, 132 ишчи техникумларда, 200 дан ортиқ киши кечки ишчи-ёшлар мактабида билим олмоқда. Икки инженер эса ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда аспирантурада ўз малакаларини оширишаяпти. Келажак химиямиз шулар қўлидадир.

Иттифоқимиздаги Пермь, Кемерево, Волгоград ва Луганск областлари меҳнаткашларининг химия объектларини қуриш муддатларини қисқартириш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш ва пландан ташқари химия маҳсулотлари ишлаб чиқариш тўғрисидаги ташаббусига коллективимиз ҳам қўшилди. Ишчиларимиз ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан бир неча кун илгари бажариш, қўшимча равишда мингларча тонна минерал ўғитлар тайёрлаш, маҳсулот таннархини 3,4 процентга арзонлаштириш, меҳнат унумдорлигини 15 процент ошириш, 12 миллион киловатт электр қувватини тежаб қолиш, рационализаторлик таклифларини жорий қилиш эвазига 500 минг сўмлик маблағни иқтисод қилиш мажбуриятини олдилар.

Корхонамиз меҳнаткашлари шу кунларда КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг тарихий қарорларидан руҳланиб социалистик мусобақани кучайтириб юборганлар. Ҳеч шубҳа йўқки, комбинатимиз азаматлари етти йилликнинг олтинчи йили планларини муддатидан илгари шараф билан бажарадилар. Бунинг учун бизда барча имкониятлар мавжуд.

ПЛАСТМАССА МЕТАЛЛ ЎРНИДА

Т. АҲМЕДОВ,
Тошкентдаги Ю. А. Гагарин номли тўқимачилик машинасозлиги заводи темирчилик-пресслаш цехи бошлиғининг ўринбосари.

Химия ва машинасозлик! Юзаки қараганда саноатнинг бу икки соҳаси бир-биридан кескин фарқ қиладиганга ўхшайди. Аслида-чи? Бири-бирини тўлдирадиган, бири иккинчисига яқиндан кўмаклашадиган соҳалар экан. Ўзимиздан қиёс этамиз-да.

Корхонамизда асосан тўқимачилик машиналари ишлаб чиқарилади. Ҳар бири минг-минглаб деталь ва узеллардан бунёдга келадиган ғоят мураккаб машиналар булар! Мингтасини қўяверинг, ҳар бир детални тайёрлаш қанчалик машаққат эканлигини машинасозлар яхши тасаввур қила оладилар: аввал қуйилади, сўнг механик ишлов берилади. Оқибатда кўп вақт, куч ва маблағ сарфланади. Деталлар тайёрлаш жараёнини жадаллаштиришнинг иложи йўқмикан?

Ана шу жумбоқни ҳал этишда коллективимизга химия ёрдамга келди. Металл ўрнига пластик массалардан деталлар ясашга аҳд қилдик. Етти йилликнинг дастлабки йилида саккиз номдаги деталь пластмассадан ишланди. Машиналарга ишлатиб кўрдик. Улар пишиқлиги жиҳатидан металл деталлардан мутлоқ қолишмас эди. Бу усул ҳаммамизга маъқул тушди. Пластмасса билан иноқлашиб кетдик. Ҳозир 250 га яқин деталь арзон ва соз материалдан тайёрланаяпти. Цехимизда атайлаб пластмасса участкаси ташкил этдик. 8 та гидравлик пресс келтириб ўрнатдик.

Энди икки оғиз сўз бу прогрессив усулнинг иқтисодий афзалликлари ҳақида. Йигирув машинасига ишлатиладиган тақсимлагич детални олиб кўрайлик. У илгари алюминийдан ясалиб, ҳар бир тайёр деталь корхонага 24 тийинга тушарди. Ҳозир капрондан ишланмоқда. Биттаси 16 тийин туради. Бордию, битта йигирув машинасига 460 дан ортиқ фақат шу номдаги деталь ишлатилишини назарда тутсак-чи? Кўриладиган иқтисодий фойдани ҳисоблаб чиқиш мушкул эмас.

Корхонамизда пластмасса деталлари ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйиб юбориш жуда катта иқтисодий фойда берди. Тўқимачилик машиналарининг вазни 175 килограммдан енгиллашиб, сифати яхшиланди. Фақатгина ёғоч пластикани қўлланиш эвазига 29 станок ва 60 га яқин ишчи бошқа мақсадлар учун бўшатиб олинди.

Химия билан ошна тутинсангиз, унинг беҳисоб мўъжизаларидан баҳраманд бўлаверар экансиз. Коллективимиз тажрибаси буни яққол кўрсатиб турибди.

Лисичанск, Салават, Навоий химия комбинатлари каби ўнлаб гигант корхоналар замонавий химия асбоб-ускуналарини «Чирчикхиммаш» заводидан оладилар. Бу корхона меҳнатсеварлари ишлаб чиқараётган машиналар чет эллик дўстларимизга ҳам манзур. Завод азаматлари шу кунларда химия корхоналаридан тушаётган заказларни ўз вақтида сифатли қилиб бажариш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Суратда: механика цехининг илғор пайвандчиси ўртоқ В. Мацишин янги агрегатларни монтаж қиляпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ИСТИҚБОЛ ЙЎЛИ

Н. ПЛАТОНОВ,
«Чирчикхиммаш» заводи директори.

Шу кеча-кундузда заводимизнинг тайёр маҳсулотни жўнатиш майдонида бўлган киши ажойиб манзарани кўради. Платформаларга турли-туман химия аппаратлари ортилиб, сафарга жўнатилмоқда. Бу машиналар Навоий, Шчекино, Сумгаит, Рустави комбинатларига ва катта химиянинг янги қурилаётган бошқа жуда кўп корхоналарига, ҳатто чет элларга юборилаяпти.

Химия — зарбдор фронт бўлса, заводимиз коллективи ана шу фронтнинг олдинги сафида боришга даъват этилган. Чунки, корхонамиз меҳнат аҳли реконструкция қилинаётган ва янгидан бунёд этилаётган химия корхоналарига мураккаб аппаратлар етказиб бериши керак.

Катта химия учун курашдан ҳеч ким четда қолмасин! Бу курашда ҳар ким ўз ўрнини, қўшадиган ҳиссасини белгилаб олсин!— заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўртага шундай шиор ташладилар. КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг кўрсатмаларига асосланиб, химия машиналари ва аппаратлари ишлаб чиқаришини кескин кўпайтиришга қаратилган тадбир ва режаларни тузиб чиқдик.

Етти йил ичида коллективимиз химия корхоналари учун камида 120 миллион сўмлик асбоб-ускуна етказиб бериши керак. 1970 йилга бориб, катта химия буюртмалари асосида маҳсулот тайёрлаш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан деярли икки баравар ортади. Шу билан бирга машина ва аппаратларнинг янги турлари ўзлаштирилади. Яқин икки йил ичида вульфат натрийни кристаллга айлантириб, қуритиб берадиган установка ўзлаштирамиз ва тайёрлаб берамиз. Бу установка ҳар суткада 40 тонна маҳсулот бериш қувватига эга бўлади.

Корхонамизда, шунингдек буғ аппаратларидан кўплаб ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Улар аммиак селитрасини тайёрлаш жараёнини тезлаштиришда катта роль ўйнайди. Янги маркадаги турбомашиналар ўзлаштирилади. Улар орасида занглемас пўлатдан ясаладиган газодувкани алоҳида қайд қилиш керак. Бу машина ғоят катта унумдорликка—соатига 1000—1500 кубометр газ ҳайдаш қувватига эга.

Ўтган йилда катта ва ажойиб иш — янги технологик процессларни ўзлаштиришга қўл урган эдик. Бу йил уни давом эттирамиз. Бу ўринда гап олтингугурт кислотасини буғлантиришда қўлланадиган аппаратлар тайёрлаш учун ишлатиладиган махсус қотишма тўғрисида бораётир. Буни биринчи бўлиб бизнинг корхонамиз ўзлаштирмоқчи.

Ўз-ўзидан равшанки, олдимизда улкан вазифалар турибди. Ҳолва деган билан оғиз чучимас деганлар. Орзу, режа — яхши нарса. Аммо унга осонликча эришиб бўлмайди. Шу боисдан меҳнатсевар коллективимиз ҳозирданоқ келажакни кўзлаб иш тутаяпти. Ишлаб чиқаришга прогрессив технология ва илғор иш усулларини жорий этишга эътиборни кучайтирдик.

Корхонамизнинг етакчи инженерлари иссиқлик алмаштириб берувчи аппаратларни поток усулда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш устида ижодий изланмоқдалар. Бу ишдан завод катта фойда кўради. Шу хил аппаратлар тайёрлаш ҳажми кескин ортади, корхонамизнинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари тағин ҳам яхшиланади. Шундай қилиб, заводимиз иссиқлик алмаштириб берувчи аппаратлар тайёрлайдиган етакчи корхонага айланади.

Технологларимиз ишлаб чиқаришга бир қатор прогрессив автоматик процессларни жорий этишни кўзлашаяпти. Жумладан бу йил пайвандлаш ишларидаги автоматлаштириш даражасини 60 процентга етказмоқчимиз.

Бу йил республикамиз ҳаётида катта воқеа — Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг 40 йиллик юбилейи нишонланади. Катта тўйга муносиб тўёна билан бориш ниятидамиз. Шу муносабат билан зиммамизга социалистик мажбурият олдик. Улуғ айёмни ўн ойлик планни муддатидан олдин адо этиш билан кутиб оламиз. Бу йил пландан ташқари 300 минг сўмлик химия асбоб-ускуналари ишлаб чиқарамиз. Катта химиянинг 19 та энг муҳим қурилишига буюртмалар муддатидан икки-уч ой илгари етказиб берилади.

Катта химия учун курашнинг олдинги сафида боришга даъват этилган эканмиз, ўзимизга кўрсатилган юксак ишончни оқлаш биз, химия машинасозлари учун ғоят шарафдир.

ПАХТАКОРЛАРГА МАДАДКОРМИЗ

Ш. АБДУРАСУЛОВ,
Фарғона азот ўғитлари заводи аммиак селитраси ишлаб чиқариш цехининг бошлиғи

Улкан химияни ривожлантириш режаларини амалга оширишда муносиб ҳисса қўшишга интилаётган заводимиз ишчилари ва мутахассислари етти йиллик олтинчи йили учун зиммаларига юксак мажбурият олдилар. Бу йил планга қўшимча минг-минглаб тонна ҳосил баракаси — минерал ўғит тайёрлаб, миришкор деҳқонларимизга юборишимиз керак. Заводимиз бир томондан маҳсулот беряпти, иккинчи томондан тағин ҳам кенгайиб бормоқда.

Бутуниттифоқ комсомол-ёшлар зарбдор қурилишида аммиак цехини тиклаш бўйича ишлар тобора жадаллаштирилмоқда. Шу йилнинг май ойида бу цех ишга туширилади. Сўнг хомашёни ўз заводимиздан оладиган бўламиз. Натижада маҳсулот таннархи кескин камайиб, ўғит ишлаб чиқариш эса бир йилдаёқ тенг баравар кўпаяди. Дефолиантлар цехини ҳам муддатидан уч ой олдин, яъни сентябрда — ғўза баргини тўктириш бошлангунча ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Корхонамиз рационализаторлари ва ихтирочилари ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ҳамда автоматлаштириш, ички резервларни аниқлаш, ишга солиш ва шу йўл билан кўпроқ минерал ўғит ишлаб чиқаришни таъминлашга интилмоқдалар.

Ижодий изланиш фақат мавжуд цехлардагина эмас, янгидан қурилаётганларида ҳам актив олиб борилмоқда. Масалан, синтез колонналари рационализаторлар таклиф қилган усул асосида ўрнатилмоқда. Бу тадбир аммиак ишлаб чиқаришни планда кўзда тутилганидан 5—10 процент кўпайтириш имконини беради.

Корхонамизда юздан ортиқ коммунист бевосита ишлаб чиқаришда қатнашмоқда. Смена бошлиғи Н. Ершева, смена бошлиғининг ўринбосари Ю. Куприн, слесарлар бригадасининг бошлиғи Е. Серунин, слесарь Кузнецов сингари коммунистлар ва Қ. Норматов, Э. Абдураҳмонов, Й. Сиддиқов, М. Маҳмудов, Ю. Мамадалиев каби комсомол-ёшлар корхонамиз машъаллари ҳисобланадилар.

«Оқ олтин» ўлкаси — Фарғона водийсини мўл-кўл минерал ўғитлар билан таъминлаш йўлидаги курашда коллективимиз зафар кетидан зафар қучмоқда. Буни етти йиллик олтинчи йилининг дастлабки ойи якунларидан ҳам кўрса бўлади. Заводимиз бўйича ойлик план муддатидан бир неча кун олдин адо этилди.

Цехимиз коллективи давлат тийинларини тежаб-тергаб сарфлаш йўлларини излаб топмоқда. Цехимизда январь ойининг ўзида 752 мега-каллорий буғ, 1500 киловатт-соат электр қуввати ва 270 тонна ўғит жойлаштиришга етадиган қоғоз қоп тежаб қолинди.

Заводимиз коллективи партиямиз Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари белгилаб берган режаларни амалга ошириш йўлида, катта химиянинг янги равнақи учун янада зўр уюшқоқлик билан меҳнат қилади.

ХУШХАБАРЛАР

Қўқон суперфосфат заводи химиклари аммонийлашган суперфосфат ишлаб чиқаришнинг ташаббускоридирлар. Корхонада бу йил аммонийлашган суперфосфат тайёрлаш янада кўпайтирилиб, минерал ўғитнинг гумафос деб аталган янада мукаммал хилини ишлаб чиқариш технологияси ўзлаштирилади.

Заводда илғор тажрибаларни ўргатувчи бир неча мактаб мунтазам ишлаб турибди. Бу мактабларга донгдор старший аппаратчи Султон Турсунхўжаев, Иван Сухарев, Пётр Катаев ва бошқалар раҳбарлик қилишяпти.

* * *

Фарғонада яна бир химия корхонаси — сунъий ипак ишлаб чиқарувчи завод қурилиши бошлаб юборилди. Заводнинг биринчи навбати 1967 йилда ишга туширилади. У Марғилон ипак комбинати, «Атлас» фирмаси ва бошқа тўқимачилик корхоналарини арзон хомашё билан таъминлайди.

* * *

Фарғонадаги нефтни қайта ишлаш заводида янги установка ишга туширилди. Бу установкада нефть маҳсулотлари химиявий йўл билан қайта ишланади. Установка Ўрта Осиёда биринчи бўлиб маҳсулот бера бошлади.

Фаровонлик манбаи

НЕГА МУНЧА ИССИҚ ЮЛДУЗИНГ

Кимё, кимё,
нимасан ўзинг,
Нега мунча иссиқ юлдузинг,
Сеҳринг нима,
қудратинг қайда?
Нега сени дерлар тўтиё?
Сенсиз ҳаёт йўқ экан Ойда,
Сенсиз ҳаёт кўрмаскан дунё.
Сени ўйлаб,
билим даргоҳин
Очган эдим чиқди бир барно,
Ойга монанд этдим нигоҳин
Исмин сўрсам, деди у: Кимё!
Кимё, кимё ,нимасан ўзинг,
Нега мунча иссиқ юлдузинг.
Оқил инсон, даҳо донишманд
Сенга ҳунар ўргатса агар,
Пешонангни силаб дер:
фарзанд,
Кошки эди бўлсанг кимёгар.
Кимё, кимё, нимасан ўзинг,
Нега мунча иссиқ юлдузинг.
Баҳор экан кимё ошиғи,
Ерга сепин ёйган дугона,
Кимё экан ҳатто қўшиғи,
Кимё экан унган ҳар дона.
Кимё, кимё, нимасан ўзинг,
Нега мунча иссиқ юлдузинг.
Қойил сенга замину, замон,
Қойил сенга етти қат осмон.
Қойил сенга ёзиб дастурхон
Очган сенинг сирингни инсон!
Кимё, кимё, нимасан ўзинг,
Нега мунча иссиқ юлдузинг?!

НАЗАРМАТ.

ЛАВСАНГА КЕНГ ЙЎЛ

Химия фани ва саноати барча моддий бойликлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг муҳим омилларидан биридир. Уни юксалтириш ва мўъжизаларидан фойдаланиш ижтимоий меҳнат унумдорлигини оширади, кенг истеъмол товарлари ва озиқ-овқат маҳсулотлари мўл-кўллигини вужудга келтиради, халқ хўжалигининг барча тармоқларида техника прогрессини таъминлайди.

Тикувчилик саноатида химия ютуқларидан фойдаланиш жуда катта ютуқларга олиб келаяпти. Унинг афзалликлари, тегадиган нафи битмас-туганмас экан. Буни фабрикамиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Тўғри, биз ҳали бу соҳада айтарлик ишлар қилганимиз йўқ, дастлабки қадамларнигина қўйдик, холос. Лекин ишлаб чиқаришга жорий қилинган айрим химия мўъжизалари ажойиб натижалар бераяпти.

Корхонамизда бир неча йилдан буён кийимларнинг айрим узелларига ишлов беришда ва уларни бир-бирига бирлаштиришда ип ўрнига синтетик елим фойдаланиляпти.

Коллективимиз 1963 йилда шу усулни қўллаиб 263 мингдан кўпроқ пальто ишлаб чиқарди. Белгиланган планга мувофиқ эса 210 мингта тайёрланиши керак эди. Топшириқни ортиғи билан адо этиш туфайли қўшимча равишда 10 минг сўмликка яқин иқтисодий фойда кўрдик. Елимлаш технологияси асосида ишлашга ўтиш натижасида 20 киши бошқа ишларга ўтказилди.

Янги усул туфайли операцияларни бажариш сифати яхшиланди, ишлаб чиқариш маданияти ошди. Айрим операцияларни бажаришда меҳнат унумдорлиги 30 процентдан 55 процентгача ортди. Ҳар бир кийим тайёрлаш учун меҳнат сарфиёти ўрта ҳисобда 10-15 процент камайди.

Сўнгги вақтларда фабрикамизда тўқилмаган материаллар — флезилин, ватин кенг қўлланиляпти. Бу материалларни ишлатиш кийим-кечаклар сифатини яхшилашга, уларнинг кўримли бўлишига олиб келаётир. Ўтган йили флезилин ишлатилган 18 мингга яқин кийим тайёрланди. Шу туфайли 2700 сўм иқтисодий фойда кўрилди. Кийимнинг астар ва авраси орасига ватин қўйилабошлагач ишчиларнинг меҳнат шароити яхшиланди. Бундан 10 минг сўм иқтисодий жамғарма олинди.

Корхонамизда бундан бошқа ҳам жуда кўп химиявий материаллар ишлатиляпти. Шулар туфайли фақатгина ўтган йили ҳаммаси бўлиб 25 минг сўмликка яқин давлат маблағи тежаб қолинди.

Химиявий материаллардан фойдаланишнинг катта афзалликлари борлигини ўз ишлаб чиқариш фаолиятида яққол кўрган ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларимиз бу соҳадаги изланишларни янада давом эттиришга бел боғладилар.

Биз 1964—1965 йилларга мўлжалланган ишлаб чиқариш планимизни тузишда химия материалларидан кенгроқ фойдаланишга алоҳида эътибор бердик. Бир қанча тадбирларни белгиладик. Уларни амалга ошириш шубҳасиз яхши натижаларга олиб келади. Биз кийимларнинг турли қисмларини бир-бирларига бирлаштиришда елим материалларидан фойдаланишни кўпайтирамиз. Ҳар йили шунинг эвазига 59 минг сўмдан жамғарма оламиз. Бу йил 53 мингта пальто тикишда флезилин ишлатилади.

Оммавий равишда тикиладиган аёллар ва эркаклар пальтоларини лавсан толаси аралашган газламалардан тайёрлаш кенгаяди. Улардан тикилган пальтолар маҳсулотнинг бу тури умумий ҳажмининг ярмига яқинини ташкил этади. Лавсан аралашган газламалардан 50 минг дона болалар ва ёшлар пальтолари тикилади.

Бундан ташқари, етти йилликнинг олтинчи йилида фабрикамиз янги артикулли 20 га яқин химиявий газламалар олади ва улардан эркаклар, хотин-қизлар ва болалар пальтолари тикишни йўлга қўяди. Ана шуларнинг ҳаммаси химия кийим-кечаклар тикишга ҳам кенг кириб бораётганлигини кўрсатади.

Ш. АҲМАДАЛИЕВА,
Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фабрикасининг директори.

ҚУРИЛИШГА СИНТЕТИК ДЕТАЛЛАР

Оҳангарон деганда кўз ўнгимизда кончилар, энергетиклар, қурувчилар шаҳри гавдаланади. Яқин орада бу жойни химиклар шаҳри деб атайбошласак ҳам ажаб эмас.

Ҳозир Оҳангаронда бинокорлик материаллари ва пластмасса буюмлари комбинати бунёд этиляпти. Комбинат бинокорлик материаллари тайёрлаш учун полимерлар ва синтетик смолаларни қайта ишлайдиган комплекс корхона бўлиши керак.

Маълумки, химия ютуқлари бундан кейин қурилишда ҳам изчиллик билан жорий қилинади. Шу йилнинг охирига бориб ўз маҳсулотини берадиган бу комбинатда полихлорвинилли линолеум, полиэтилен трубалар, пенопластиролдан ясаладиган иссиқликни тўсувчи буюмлар, санитария-техника асбоб-ускуналари ва бошқалар ишлаб чиқарилади. Қурилишда пластмассани кенг қўлланиш борасида бу янги корхона шубҳасиз ижобий роль ўйнайди.

Т. МИРҲОДИЕВ.

ЮКСАК НОМ УЧУН

С. РАЗГУЛЯЕВА,
Самарқанд суперфосфат заводи ишчиси, СССР Олий Советининг депутати.

Заводимиз Самарқанд пахтакорларинигина эмас, балки республикамизнинг бошқа областлари деҳқонларини ҳам ернинг қони-жони — минерал ўғитлар билан таъминлаб турибди. Заводимизнинг ҳар бир ишчиси зиммамиздаги масъулиятли вазифани изчил ҳал қилиш истаги билан меҳнат қиляпти. Шу туфайли ҳам ўтган хўжалик йилини ажойиб ғалаба билан якунладик. Йиллик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғи муддатидан бир ой илгари дўндириб қўйилди. Планга қўшимча равишда пахтакорларга юзлаб тонна минерал ўғит етказиб берилди.

Коллективимиз Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институти илмий ходимлари билан ҳамкорликда минерал ўғитларнинг ўсимликка энг кўп фойда берадиган турларини тайёрлашни ўзлаштириш тадбирларини кўряпти. Бу йил оддий суперфосфат ўрнига ёппасига аммонийлаштирилган суперфосфат ишлаб чиқаришга тўла кўчамиз. Ўтган йили олтингугурт кислотаси цехини реконструкция қилишнинг биринчи навбати муддатидан бир ой илгари тугалланди. Комплекс механизациялашган колчедан склади қурилди.

Бу йил реконструкция ишлари ҳажми икки баравар ошади. Олтингугурт кислотаси ва суперфосфат цехларининг янги қувватлари ишга туширилади. Умуман заводимиз яқин 3—4 йил ичида қишлоқ хўжалигига азотли ҳамда фосфорли ўғитлар етказиб берувчи йирик комбинатга айланади. Бу ерда янги азотли ўғитлар заводи қурилади.

КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг мамлакатимизда коммунистик мўл-кўлчиликни вужудга келтириш юзасидан белгиланган тарихий қарорлари ишчиларимиз куч-ғайратини янада ошириб юборди. Улар бу йил ҳам пахтакорларга кўплаб ўғитлар етказиб бериш иштиёқида ҳиммат камарини маҳкам боғлаган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Айниқса, аммонийлашган суперфосфат ва олтингугурт кислотаси цехлари коллективлари ҳаммага ўрнак бўлишмоқда. Бу пешқадамлар ишлаб чиқариш суръатини кун сайин тезлаштирмоқдалар, йиллик планни муддатидан бир ой илгари бажариш ҳақида ташаббус билан чиқдилар. Бошқа цехлар коллективлари ҳам бу ташаббусга қўшилишди.

КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари қарорлари Чирчиқ электрохимия комбинати коллективи зиммасига ҳам улкан вазифалар юклади. Партиямиз химикларни қишлоқ хўжалиги учун кўплаб арзон ва сифатли минерал ўғитлар етказиб беришга чақиряпти. Комбинат меҳнатсеварлари шу кунларда бу чақириққа жавобан ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, ажойиб ғалабаларни қўлга киритмоқдалар. Мусобақада, айниқса, ўғит цехи коллективи эришаётган ютуқлар кишини қувонтиради. Улар мавжуд ички резервлардан унумли фойдаланиб ҳар суткада топшириқдагига қўшимча равишда ўнлаб тонна ўғит ишлаб чиқармоқдалар. Суратда: цех бошлиғи ўрток О. Илёсов (ўртада) цех аъзолари билан навбатдаги вазифалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

В. Салов фотоси.

ФАРҒОНА ХИМИЯСИНИНГ ТЎНҒИЧИ

Улуғ Ватан уруши эндигина тугаган кезлар. Совет халқи уруш харобаларини йўқотиш ва социализм қурилишини қайта авж олдириш учун курашни қизитиб юборган пайт — 1946 йилда Фарғона химиясининг тўнғич корхонаси ишга туширилди. Ана шу корхона — гидролиз заводида чигит қобиғи — шелухадан химиявий йўл билан этил спирти, ксилотан, гидротормоз суюқлиги, озуқа ачиткиси ва бошқа маҳсулотлар олина бошлади. Корхонада қисқа вақт ичида бирин-кетин спирт, ксилотан, водород — кислород триоксиглутор, углекислота, кализатор цехлари ишга туширилди.

Эндиликда ана шу завод базасида йирик химия корхонаси — фуран бирикмалари химия заводи вужудга келди. Завод коллективи ишлаб чиқаришни муттасил юксалтириш учун курашни сира бўшаштирмай давом эттирмоқда.

Етти йилликнинг бешинчи йилида фуран бирикмалари заводининг коллективи айниқса самарали меҳнат қилди. Заводда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан бир ой илгари бажарилди. Меҳнат унумдорлиги 1962 йилдагига нисбатан 6 процент оширилди, маҳсулот таннархи эса 23,3 процент камайтирилди.

Энг қувончлиси шундаки, завод химиклари Москва пластмасса илмий-тадқиқот институтининг Фарғонадаги тармоқ лабораторияси ходимлари билан ҳамкорликда полимер материалларининг янги-янги хилларини яратмоқдалар ва ишлаб чиқармоқдалар. Тажрибали тадқиқотчи ўрток Н. Остер-Волков раҳбарлик қилаётган лабораторияи ходимлари химия заводи коллективи билан биргаликда Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи учун энг зарур полимер материали яратишди. «Ферганит» деб аталган ана шу маҳсулот асбоцемент трубаларининг ички деворларини туз кислотаси таъсиридан ҳимоя қилишнинг энг муҳим воситаси бўлиб хизмат қилмоқда.

Фуран бирикмалари заводида ишлаб чиқарилган полимер материаллар Қувасой цементчиларига шлам ҳавзасини кўпорилишдан сақлаш, Тошкентдаги Салор иншоотида эса сув таъминотини яхшилашга имкон бераётир. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Завод коллективи 1964 йилнинг дастлабки ойини ҳам муваффақиятли якунлади. КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун курашаётган бу пешқадам коллектив ойлик планни барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарди. Шу билан бирга янги маҳсулот — сильван ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштирди.

Корхонанинг тобора юксалиб боришида коммунистик меҳнат ҳаракатининг қатнашчилари катта роль ўйнамоқдалар. Коммунистик меҳнат зарбдорлари реакторчи Усмон Умаралиев, қайнатувчи Фаттоҳ Каримов, оператор Мария Дударова, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қатнашчиси, слесарь Қиёмиддин Шаровповлар завод машъалларидир.

Заводда янги қувватларни тезроқ ишга тушириш юзасидан белгиланган тадбирлар жадал амалга оширилмоқда. Бу йил малеин ангидриди ва эндотал ишлаб чиқарувчи цехлар комплекси ишга туширилади. Малеин ангидриди турли хил лаклар, ойна пластиклар, полиграфия саноатида ишлатиладиган бўёқлар, эмал ва эндотал олиш учун муҳим хомашё сифатида хизмат қилади. Эндотал эса қишлоқ хўжалиги учун энг керакли дефолиантлардан бўлиб, пахта ҳосилини тез етиштириш, ғўза баргини сунъий тўктириш ва йиғим-теримни комплекс механизациялашга имкон беради.

Фарғона катта химияси тўнғич корхонасининг меҳнатсеварлари химия саноатини жадал ривожлантириш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш ва халқ фаровонлигини янада ошириш юзасидан партиямиз белгилаб берган улуғвор программани уюшқоқлик билан амалга оширмоқдалар.

Д. ЭРГАШЕВ,
«Коммуна» газетасининг ходими.

МЎЪЖИЗАСИГА ҚОЙИЛМИЗ

Ҳ. РАШИДОВ,
Самарқанддаги кўн заводининг пардозловчиси.

Илгари маҳсулотимизнинг сифатсизлиги ҳақида заказчилардан жуда кўп шикоятлар келар эди. Эндиликда тамомила бошқа манзарани кўрасиз. Корхонамизда ишлаб чиқарилаётган турли хил кўн буюмларининг сифати тубдан яхшиланди, чидамлилиги беқиёс ошди. Бундан ўзимиз ҳам, қолаверса заказчилар ҳам хурсанд бўлмоқдалар.

Бу химиянинг мўъжизакор ҳислатлари туфайлидир. Коллективимиз териларни ивитиш, ошлаш, пардозлаш ва бошқа операцияларни бажаришда химикатлардан кенг фойдаланмоқда. «ДММА-65-1», «С-1», «СТ-2» маркали эмульсиялар, «СК-30», «КБ-36» маркали химикатларни ишлатиш тери сифатини яхшиламоқда.

Заводимиз ишлаб чиқаришида химиянинг роли тобора ошиб боряпти. Ишчиларимиз жуда қўл келаётган турли хил химик эмульсия ва моддалардан янада кенгроқ фойдаланишга қаратилган жуда кўп янги тадбирларни амалга оширишмоқчи.

ОЛИМЛАР ҲИССАСИ

Р. ИБАДУЛЛИН,
Самарқанд Давлат университети химия факультетининг декани, доцент.

Мамлакатимизда улкан химияни вужудга келтириш бўйича КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми белгилаган тадбирлар барча совет кишилари, айниқса шу мўъжизакор фан билан кун сайин шуғулланаётган, унинг битмас-туганмас жавоҳирларини она-Ватан фаровонлиги манфаатига хизмат қилдираётган илм аҳллари қалбини ниҳоятда тўлқинлантириб юборди.

Университетимиз олимлари ҳам химия фанининг турли соҳалари бўйича илмий-тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар. Биз, айниқса, химиянинг қишлоқ хўжалигига оид масалалари билан муттасил шуғулланмоқдамиз. Олимлар ва илмий ходимларимиз пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш, ернинг тупроғи таркибини аниқлашда бирмунча ишлар қилишди.

Айниқса университет доценти ўрток В. И. Ездаковнинг «Ўзбекистон тупроқларининг ассацион хоссалари» деган темадаги илмий иши диққатга сазовордир. Бунда республикамиз территориясидаги турли хил тупроқлар ҳосилдорлигини ошириш билан боғлиқ бўлган масалалар атрофлича анализ қилинган. Шунингдек, Ўзбекистоннинг турли районларида етиштирилаётган буғдойларнинг оқсил моддаси миқдорини текшириш бўйича старший ўқитувчи ўрток Н. Солупов олиб борган ижобий изланишлар ҳам катта аҳамиятга эга.

Илмий ходим ўрток С. Алиев Зарафшон водийси тупроқларидаги турли микроэлементларни аниқлаш ва уларни текшириш юзасидан самарали иш олиб боряпти. Олимларимизнинг бутун эътибори мўъжизалар кони бўлган химия фани сирларини очишга қаратилгандир.

Халқимиз буларни мўъжизакорлар деб атайди. Ҳа, улар ишига бир назар ташланг-а. Меҳнатлари, ақл-заковатлари билан сиз тасаввур қилмаган ажойиботлар яратилаяпти, деҳқон кўкрагини кўтараётган ҳосил баракаси чиқаяпти. Халқ ҳурматини қозонган бу машъаллар ҳозирги кунда Тошкент, Самарқанд ва Фарғона областлари химия саноатини юксалтиришга ўз муносиб ҳиссаларини қўшиб, элюртдан раҳматлар эшитмоқдалар. Суратларда: (юқорида) КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қатнашчиси, Қўқон суперфосфат заводи старший аппаратчиси С. Турсунхўжаев, (ўнгдан) Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати, Фарғона азот ўғитлари заводи 5-цехининг старший машинисти М. Маҳмудов, Самарқанд давлат университети химия факультетининг доценти В. Ездақов, «Чирчикхиммаш» заводининг 3-цех слесари В. Кочетков, Тошкент лак-бўёқ заводи аппаратчиси Х. Умарова ва Самарқанд суперфосфат заводи колчедан куйдириш печининг старший аппаратчиси С. Қаландаров ўртоқлар.

Г. Бойко, Р. Шарипов, А. Свишчук, М. Нуриддинов, А. Абалян ва Г. Кузнецов фотолари.

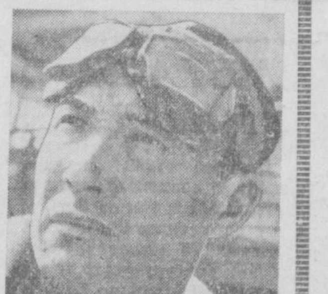

ЧИРЧИҚ. САМАРҚАНД • ФАРҒОНА

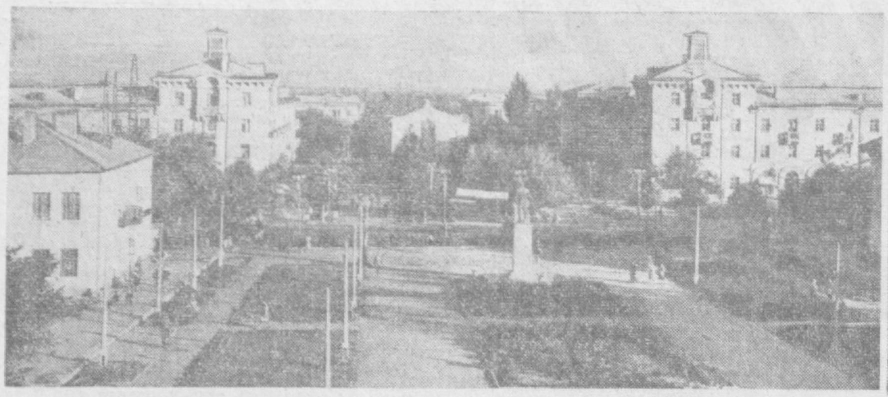

КПСС МК декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини амалга оширамиз

Қад кўтарди Чирчиқ, яшнади шаҳар,
Улкан корпусларда қайнайди ҳаёт,
Химмаш техникаси тизилиб қатор
Кимё диёрига ёзмоқда қанот.
Қудратли техникаңг элга машҳурдир.
Халқимнинг фахрисан, Чирчиқ қадрдон,
Сенга одат бўлган юксалиш, зафар,
Бизнинг шаҳри-азим, яшна, бўл омон!

Ёғоғидан қуёш аста кўтараркан бош,
Уфқ бети чўғланади, шафақланади.
Биринчи бор табассумин бахш этар қуёш,
Бутун борлиқ уйғонади, чапак чалади.
Чинорларнинг учларида рақсга тушар нур,
Азим шаҳрим, чинорларинг қиёс ёшингга.
Регистоннинг тўрт ёғида баҳслар бошланур:
«Ранглар кўпдир, айт, бундами, ё қуёшингда?!»

Учраган ўзбекдан сўрасанг агар:
— Қалбингда қай ўтлуқ, гавҳар ягона?
Ёқут лаб тебратиб беради хабар,
— Бебаҳо Ватаним, гўзал Фарғона.
Жаҳоннинг истаган бурчига бориб,
Фарғона номини тилга олсанг бас.
Тизматоғ авжидан офтоб ёриб
Дил зарбин тезлатар мисоли нафас.

АЖОЙИБОТЛАР ХАЗИНАСИ

РЕПОРТАЖ

□ □ □

Сокин коридор сизни турли хоналарга томон бошлайди. Ҳар хонада бир янгилик туғилаяпти. Инсон қўли билан ажойиб мўъжизалар яратилаяпти.

Хонанинг бирига кирамиз: тартиб билан териб қўйилган катта-кичик шиша идишлар, улардаги химик моддалар кўзингизга ташланади. Ҳаммаёқ саришта. Жимжитлик ҳукмрон. Илмий ходим Шоҳида Расулева жавонлардаги колбаларнинг бирини олди. Ичидан уч-тўрт дона оқиш, тошсимон моддани бир варақ оқ қоғоз устига туширди.

— Мана шу янги кашф этган ўғитимиз,— деди у хиёл жилмайиб.

Оддий суперфосфатнинг хоссалари бизга маълум: ранги оқ ва қумдек майда бўлади. Уни ўз вақтида экинга солсангиз ютасиз. Бироз кечикдингизми, меҳнатингиз зое кетади. Ўғит қоғоз қопнинг ўзидаёқ муштлашиб, бир-бирига ёпишиб, қотиб қолади. Сув ёки ёмғир остида бироз қолса борми, унда мутлақо кучини йўқотади.

— Оддий ўғитдаги бу нуқсон колхозчиларни жуда ҳам шоширib қўярди,— давом этди Ш. Расулева.— Академик Малик Набиев раҳбарлигидаги лабораториямиз олимлари янги ўғит турини кашф этишда унинг қувватини ошириш билан бир қаторда бу муаммога ҳам алоҳида эътибор беришди. Кўп изландик. Турли хил реакциялар бажарилди. Ва, ниҳоят, йўли топилди. Оддий суперфосфатга газсимон аммоний қўшилиб нейтралланди-да, янги аммонийлашган суперфосфат ўғити яратилди. У заҳда ҳам, очиқ ҳавода ҳам бузилмайди.

Янги тур ўғитнинг қуввати зўр. У 60—70 процент эрувчанлик хусусиятига эга бўлиб таркибида ҳам азот, ҳам фосфор бор. Азот экинга қувват киритса, фосфор ҳосилдорликни оширади. Ўтган йиллари тажрибадан ўтказилган бу ўғит гектар бошига биргина пахта ҳосилдорлигини 2—3 центнерга оширди. Бошқа экинларга бундан ҳам катта наф келтирди.

Аммонийлашган суперфосфат ишлаб чиқариш технологияси биринчи марта Самарқанд ва Қўқон суперфосфат заводларида ўзлаштирилди. Корхоналардаги айрим эски ускуналар қайтадан реконструкция қилинди. Кўп харажат қилинмай заводлар янги маҳсулот ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилди.

— Ўғитимиз фақат қишлоқ хўжалиги учунгина эмас, уни ишлаб чиқараётган корхоналар учун ҳам катта фойда келтиряпти,— суҳбатимизга қўшилди химия фанлари кандидати старший илмий ходим А. Вишнякова.— Самарқанд суперфосфат заводи янги нав ўғит ишлаб чиқаришга ихтисослашди-ю, рентабель корхонага айланди. Мана, ўзингиз ҳисоблаб кўринг. Бир тонна аммонийлашган суперфосфат ишлаб чиқариш учун ҳозир кам маблағ сарфланаяпти. Таннархи илгариги оддий суперфосфатга нисбатан 9.1 процентга арзонлашган. Ҳаммасидан ҳам меҳнат унумдорлигининг ошганини айтмайсизми. Аммонийлашган суперфосфатнинг бу афзалликлари корхона учун 1962 йилнинг ўзида 915 минг сўм фойда келтирди. Ўтган йилдаги иқтисод бундан ҳам кўп бўлди.

Мутахассиснинг сўзларини эшитиб химия кудратига яна бир бор тан берасан, киши. Ижодкорлар яратаётган мўъжизалар элни фаровон, деҳқон юкини енгил қиляпти-ку, бунга қойил қолмай бўладими, ахир! Ҳар бир колба, ҳар бир цилиндр ичидаги модда бойлигимиз, хазинамизга калит бўлиб тушмоқда.

Лаборатория илмий ходимлари бошқа муассасалар билан ҳамкорликда иш олиб бориб, катта муваффақиятларни қўлга киритишяпти. Кўп ҳолларда СоюзНИХИ ёки УзССР Фанлар академияси Ўсимликлар генетикаси ва физиологияси институтида бошланган иш бу ерда тугалланади. Шиша баллондаги суюқ ўғит ана шундай ҳамкорликда яратилгандир. Ёш илмий ходим Марҳамат Одилова бу ўғитнинг ажойиб сирларини бизга ҳикоя қилиб берди.

Лаборатория олимлари Иттифоқимизда биринчи бўлиб маҳаллий фосфоритлардан суюқ азот-фосфор ўғити ишлаб чиқариш мумкинлигини илмий жиҳатдан асосладилар. Уни тайёрлаш 47 процент арзонга тушади. Ўғит самолётлар ёрдамида сепишга мослаштирилганлиги эса унинг таннархини яна ҳам арзонлаштиради.

Ижодкорлар шу кунларда фосфорли ўғитлар концентрациясини яна ҳам ошириш, озуқа компонентларини кўпайтириш устида илмий тадқиқот ишлари олиб боряптилар. Старший илмий ходим Вера Константиновна Дубовая бошлиқ бир группа олимлар мураккаб ўғит ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштирмоқдалар. Ҳозир Самарқанд суперфосфат заводида бу маҳсулотни ишлаб чиқариш бўйича дастлабки синовлар ўтказиляпти.

УзССР Фанлар академияси химия институтининг ўғитлар лабораторияси ана шундай янгиликларга бой. Лаборатория мўъжизакорлари ҳамон изланишда. Олимлар КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун ўз куч ва билимларини аямай сарф қиляптилар.

Ж. НОСИРОВ.

Суратда: лаборатория илмий ходимлари (чапдан) В. Дубовая, Ш. Расулева ва М. Одилова ўртоқлар мураккаб таркибли ўғитлар хоссасини кўздан кечирмоқдалар.

В. Салов фотоси

ХИМИЯ УНИВЕРСИТЕТИ

Партия, совет, комсомол, касаба союз ва хўжалик ходимларини химия билимлари билан қуроллантириш мақсадида Фарғона саноат область партия комитети ҳузурида химия университети ташкил этилди. Университет машғулотлари уюшқоқлик билан ўтаётир.

Бўлиб ўтган машғулотларда КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг тарихий қарорлари ва химия саноатини жадал ривожлантириш тадбирлари, минерал ўғитлардан унумли фойдаланиб, пахта ҳосилдорлигини ошириш проблемалари, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш учун курашда химия индустриясининг моҳияти ва бошқа темаларга доир лекциялар тингланди.

РАҚАМЛАР ТИЛГА КИРГАНДА

★ «Ташкенткабель» заводида пластмассаларни қўлланиш ўтган йили 1962 йилдагига нисбатан қарийб 5 марта ошди. Қўрғошин ўрнига полиэтилен ва пластикат ишлатиш ҳисобига 4,6 миллион сўмлик маблағ тежалди, кабеллар таннархи 40—50 процент арзонлашди.

★ ХВС-1,2 пахта териш машинасининг биргина шпинделлар қопқоғини капрондан ишлаш натижасида агрегатлар таннархи 24 сўмга арзонлашди. Бу янгилик «Ташсельмаш» заводи учун ўтган йили 150 минг сўмдан ортиқ иқтисодий фойда келтирди.

★ Капрон, волокнит, пластмасса... бу сўзлар «Ўзбексельмаш» заводида кўпроқ айтиладиган бўлиб қолди. Машина деталларини улардан ишлаб чиқариш натижасида ўтган йили корхона цехларида 72 тонна пўлат, 3 тонна чўян, 2 тонна бронза тежаб қолинди. Булар 74 минг сўм деган гапдир.

ИПАКЛАРИ ХИМИЯДАН

Химия мўъжизалари комбинатимизга ҳам кириб келди. Химия деганда ипакчиларимизнинг кўз ўнгида энди миллион-миллион метр сунъий ва синтетик материаллар, газламалар гавдаланадиган бўлиб қолди.

Ўтган йили марғилонлик ипакчилар она-Ватанга 14 миллион 864 минг метр турли ипак газламалар етказиб бердилар. Жумладан, 10 миллион 673 минг метр маҳсулот химиявий толалардан бунёдга келди. Сунъий ва синтетик газламалар йиллик планда кўзда тутилганидан 384 минг метр кўп бўлди.

Айниқса, нефть маҳсулотларидан синтетик йўл билан тайёрланган ипакка кенг ўрин берилмоқда. 1962 йилда синтетик ипакдан атиги 6,2 минг метр газлама тўқилган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 150 минг метрга етди.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари қарорлари комбинатимиз коллективининг илҳомига илҳом, ғайратига ғайрат қўшмоқда. Ишчилар, мутахассис ҳамда хизматчилар партия ва ҳукуматимизнинг оқилона кўрсатмаларига биноан химия ютуқларидан самаралироқ фойдаланиш усулларини зўр иштиёқ билан изламоқдалар. Сунъий ва синтетик ипак маҳсулотлари ишлаб чиқариш майдонлари кенгайтириляпти.

Коллективимиз етти йилликнинг олтинчи йилида химиявий толалардан 12 миллион 300 минг метрдан кўпроқ ипак газлама тўқиш мажбуриятини олган. Планда кўрсатилганидан 2 процент ортиқ 1-сортли маҳсулот топшириш режаларини белгилаганмиз.

Ҳозир комбинатимизнинг ҳар бир участкасида социалистик мусобақа қизғин тус олган. Муқимжон Эминжонов бошлиқ коммунистик меҳнат корхонаси коллективи мусобақа пешқадами бўлмоқда. Мен пиллакашлик корхонасида ишлайман. Бу корхонанинг С. Зайлоддинова раҳбарлигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари январь ойи планини 111 процент адо этиб, яна илғорликни қўлда сақлаб қолдилар. Юқори сифатли маҳсулот белгиланганидан 22 процент кўпайди.

Ҳозир бутун диққат-эътиборимиз химия яратиб бераётган афзалликлардан оқилона фойдаланиш, ички резервларни ишга солиш йўли билан халқимизга манзур бўладиган кўпроқ бежирим ва арзон газламалар етказиб беришга қаратилган.

М. ТЕШАБОЕВА,
Марғилон ипак комбинати 1-пиллакашлик цехининг йигирувчиси СССР Олий Советининг депутати.

Янгисидан қолишмайди

Биз автомобиллар, енгил машиналар, троллейбуслар, мотоциклларнинг яроқсиз ҳолга келган эски покришкаларига қайтадан ҳаётга йўлланма бераяпмиз. Корхонамиз ишга тушганидан буён ўтган қисқа вақтда 5000 дан ошиқ покришкани қўлдан чиқардик.

Ражаб ОТАҚУЛОВ.
Самарқанд шина ремонти заводининг ишчиси.

ЗАРБДОР ОБЪЕКТДА

Республикамиз катта химиясининг гигантларидан бири — Фарғона азот ўғитлари заводининг биринчи навбатини қуришда мамлакатнинг 110 та корхонаси иштирок этди. Бу муҳим объект учун Ленинград турбинасозлик заводи компрессорлар, Новосибирск мотор заводи электр двигателлар, Запорожье саноатчилари трансформаторлар, Болтиқ бўйи республикаларининг саноат корхоналари контроль-ўлчов приборлари етказиб бердилар. Бу улкан корхонада бўлсангиз Венгрия, Болгария, Румыния, Чехословакия республикалари корхоналарининг маркаси қўйилган агрегатлар ишлаётганлигини кўрасиз.

Ҳозир корхонада навбатдаги янги қувватларни ишга тушириш учун қурилиш-монтаж ишлари кўлами тобора кенгаймоқда. Заводнинг биринчи навбат қурилишида иштирок этган корхоналарнинг кўпчилиги ҳозир бу муҳим объектга янги агрегатлар, машиналар, аниқ ишлайдиган приборлар, автоматика воситалари юбориб турибди. Областдаги қатор машинасозлик корхоналари ҳам зарбдор объект учун заказ қилинган ускуналарни пешма-пеш тайёрлаб бермоқдалар.

Заводнинг иккинчи навбат қурилишида ишлар жадал боряпти. Бош пудратчи — 8-қурилиш трести ва қатор ихтисослаштирилган қурилиш-монтаж ташкилотларининг коллективлари янги қувватларни муддатидан илгари ишга тушириш юзасидан ўз зиммаларига олинган мажбуриятлар олдилар. Фарғона химик-бинокорларининг бу ташаббусини КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё бюроси маъқуллади.

Н. ЭРКИНОВ.

КОНЧИЛАР ҲИММАТИ

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми катта химия саноатини юксалтиришда улкан одим бўлди. У хазиналар манбаи — химия сирларини очиб берди. Қаҳрамон совет кишилари эндиликда зўр ғайрат ва шижоат билан Пленум қарорларини амалга ошириш учун ғайрат билан курашмоқдалар.

Коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашаётган разрезимиз кончилари бу борада ажойиб ҳиммат кўрсатдилар. Улар яқинда ўз ички имкониятларини ҳисоблаб чиқишди. Ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаётган бойликларимиз беҳисоб экан. Азаматлар техникадан яна ҳам унумли фойдаланиш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва сифатини яхшилаш йўли билан йил давомида кўплаб маблағни тежаб қолиш ва унинг 75 минг сўмини катта химия фондига тақдим этишга қарор қилдилар.

Яхши гапнинг қаноти бор, дейди халқимиз. Кончиларимиз бошлаган ибратли ташаббус тезда Оҳангарон шаҳри бўйлаб қанот қоқди. Биринчи бўлиб бу чақириққа 9-шахта ватанпарварлари қўшилишди. Шахта кончилари қазиб чиқарилаётган кўмир таннархини арзонлаштириш ва ёғоч материалларидан тежаб-тергаб фойдаланиш эвазига 1964 йилда катта химия фондига 100 минг сўм маблағ бериш учун кураш бошладилар. Бу маблағ коллективнинг республикамиз химия саноатини ривожлантиришга қўшган муносиб ҳиссаси бўлади.

Шаҳримиздаги бошқа корхоналар, қурилиш ташкилотлари коллективлари ҳам бу хайрли ишдан четда қолмадилар. «АнгренГРЭСстрой», кўмирни ер остида газга айлантириш станцияси, юк ортиш транспорт бошқармаси, кон устини очиш разрезлари меҳнатсеварлари ҳам йил давомида пландаги-дан ташқари кўплаб давлат маблағини тежаш ва уни химия саноатини ривожлантириш фондига беришга аҳд қилишди.

Х. АЛИҚУЛОВ,
Оҳангарон кўмир разрези коммунистик меҳнат бригадасининг раҳбари.

МЕТАЛЛ ЎРНИДА

Биргина 1963 йилда Тошкент корхоналарида пластмасса, капрон ва бошқа шу каби синтетик материаллардан 4 миллион 100 минг донадан ортиқ ҳар хил деталлар тайёрланди. Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналарида ўтган йили химиявий материаллар ишлатиш туфайли 94 тонна қора ва рангли металлар тежаб қолинди.

ШУҲРАТИНИ ОШИРАМИЗ

Пастдарғом бошқармасининг хўжаликлари пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил олишмоқда. Бизнинг зафарларимизда химиянинг каромати зўр. Шу туфайли ҳам «Чимбойобод», «Ўзбекистон», «Правда», Ленин номли колхозларда ҳосилдорлик муттасил ўсмоқда.

Бошқарма партия комитети кадрларнинг агрохимия ўқувини ташкил этишга эътиборни кучайтирди. Чунки химиявий ўғитларнинг янада кўпроқ самара беришига эришиш учун уларнинг сирларини тағин ҳам чуқур билиб олишимиз керак. Барча совхоз ва колхозларда химия тўгараклари очилди, агрохимия кабинетлари ташкил этилди. Колхоз раҳбарларидан тортиб, оддий колхозчиларгача ҳамма деҳқонлар ерни сифатли ишлаш, ўғитларни ерга қачон ва қанча миқдорда солиш лозимлигини ўрганмоқдалар. Практик машғулотлар ҳам ўтказиляпти.

Партия комитети ҳузурида пропагандистлар, лекторлар, агитаторлар ва тўгарак раҳбарларининг фаолиятини умумлаштириш, уларга зарур методик ёрдам кўрсатиш учун икки секциядан иборат агрохимия совети ташкил этилди. Бу совет жойларда агрохимия ўқувини яхшилашга амалий ёрдам бермоқда.

Химиянинг қудратидан фойдаланиб Пастдарғом шуҳратини юксак чўққиларга кўтарамиз.

Ҳ. КАРИМОВ,
Пастдарғом ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи.

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори
А. ИСМОИЛОВ.

«Ленин йўли» газетасининг редактори
Л. ҲАМРОЕВ.

«Коммуна» газетаси редакторининг ўринбосари
А. ҲАМДАМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

21 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Пионер** (телеинсценировка, мактаб ўқувчилари учун).

Рус тилида: 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.55 — **Комсомол прожектори**, 19.15 — **Совет Армиясининг Александров номли Қизил Байроқли ашула ва рақс ансамбли** (концерт-очерк). 20.15— **Катта умидлар** (Ч. Диккенс романи асосида бадиий фильм).

22.00 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 22.05 — **Телевизион янгиликлар**, 22.25 — **Истиқбол эгалари** (телевизион журнал).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/II да **Севилья сартароши**, 22/II да **Дилором**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/II да **Гамлет**, 22/II да **Номаълум киши**.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 21/II кеч соат 8 да **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада солистларининг концерти.** Касса кундуз соат 2 дан очилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Бугун ва ҳар куни **Лилипутлар музикали аттракциони** ва янги программада **цирк томошалари.** Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Қора кўзойнак — «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Зелёнаядаги дангиллама уй — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Райком секретари (эрталаб соат 11 ва кундуз 1 да), **Оғир соат** (кундуз ва кечқурун) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Лупень 29 — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Лабзак кўчаси, 266-уйда турувчи **Тўлқин Исҳоқович Исмоиловнинг** шу уйда турувчи Муборак Исмоилова (Усмонхўжаева)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
ДОҒИСТОННИНГ «ЛЕЗГИНКА» ДАВЛАТ РАҚС АНСАМБЛИ

ГАСТРОЛЛАРИ

Бадиий раҳбар ва рақсларни саҳнага қўювчи — РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Доғистон АССР халқ артисти ва Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист **Танхо Израилов.**

Программада: Доғистон халқларининг рақслари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

23 ФЕВРАЛДА АНДИЖОН ШАҲРИДА

ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ

биринчи чиқарилиш

билетларининг ютуқлар тиражи

БЎЛАДИ.

30 тийинлик лотерея билетини сотиб олган киши: «Москвич» автомашинаси, ИЖ, «Планета» мотоцикли, пианино, «Яуза-5» магнитофони, «Саратов-2» холодильниги, «Рекорд» телевизори, гилам, соат ва бошқа қимматли буюм, шунингдек 30, 20 ва 10 сўм миқдорида пул ютиши мумкин.

Лотерея билетларини сотиб олинг!

Тошкент область давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02223. ИНДЕКС 64695. Нашр. № Б. 1696. 3